

Η μάχη του Πέτα

Στις **4 Ιουλίου 1822 το Πέτα της Άρτας** είχε το σημαντικότερο ραντεβού με την ιστορία του. Το ραντεβού της 4^{ης} Ιουλίου όμως τοποθέτησε το Πέτα στα μεγάλα θυσιαστήρια της Πατρίδας μας, δίπλα στο Μεσολόγγι, στην Νάουσα, στο Σούλι, στα Ψαρά, στην Χίο, στο Αρκάδι. Το θυσιαστήριο όμως αυτό διέφερε από τα άλλα. **Στο θυσιαστήριο αυτό χάθηκε ο ανθός του Φιλελληνικού κινήματος της Ευρώπης.** Τα 2/3 από τους δύο λόχους του σώματος των Φιλελλήνων μείνανε για πάντα στο Πέτα, μένοντας πιστοί στα υψηλά ιδανικά που τους οδήγησαν στην Ελλάδα.

Πουθενά στην παγκόσμια ιστορία δεν καταγράφεται κίνημα σαν το φιλελληνικό στην οργάνωση, στην ορμή, το πάθος και την τελική προσφορά. Ο αγώνας της μικρής Ελλάδας κατά του Τούρκου δυνάστη συγκίνησε όλους τους ευαισθητοποιημένους ανθρώπους των πολιτισμένων κρατών. Αυτή η συγκίνηση μετατράπηκε σε ηθική συμπαράσταση και πολιτιστική ανάδειξη του αγώνα, αλλά κυρίως σε στρατιωτική βοήθεια, σε όπλα και σε εθελοντές στρατιώτες και αξιωματικούς. **Οι «Κυανόκρανοι» της εποχής εκείνης**, έμπειροι αξιωματικοί και οπλίτες των διαφόρων Ευρωπαϊκών στρατών, συγκεντρώνονται στην Κόρινθο τον Απρίλιο του 1822 μαζί με Έλληνες του εξωτερικού και ιδρύουν το τάγμα των Φιλελλήνων **(Από τους 1200 Φιλέλληνες, ο κυριότερος όγκος περίπου 250 ήταν Γερμανοί, η μεγαλύτερη συνεισφορά των Γερμανών σε στρατιωτική επιχείρηση στην Ελλάδα υπήρξε η συμμετοχή στη μάχη του Πέτα, ακολουθούν σε αριθμό οι Γάλλοι και Ιταλοί, μικρότερη συμμετοχή είναι των Πολωνών, Ελβετών, Ρώσων, Άγγλων, Μικρασιάτες, Βουλγάρων, Σουηδών, Φιλανδών, Ολλανδών, Βέλγων, Ούγγρων, Ισπανών, Πορτογάλων και Αμερικάνων –συμμετείχαν Φιλέλληνες από 19 χώρες).**

Στα μέσα Μαΐου του 1822 αναχώρησαν για το Μεσολόγγι, όπου έφτασαν στις 23 Μαΐου. Εκεί ενώθηκαν με άλλους ντόπιους οπλαρχηγούς, αλλά κυρίως με το πρώτο Ελληνικό πεζικό σύνταγμα, που το αποτελούσαν 350 άνδρες υπό την ηγεσία του Γερμανού Στρατηγού Νόρμαν και του Ιταλού Πέτρου Ταρέλλα. Έτσι δημιουργήθηκε ένα αξιόλογο εκστρατευτικό σώμα με 3.000 περίπου άνδρες, το οποίο λαμβάνει εντολή να τραβήξει για την Ήπειρο προς βοήθεια των επαναπατρισθέντων Σουλιωτών, που νιώθουν να κινδυνεύουν άμεσα από τους Τούρκους, αφού πλέον ο Αλή Πασάς έχει βγει από τη μέση και η περιφέρειά του ελέγχεται από τον Χουρσίτ Πασά. Περί τα τέλη Ιουνίου το εκστρατευτικό σώμα φτάνει στο Πέτα. Το φιλελληνικό σώμα αποτελείται κυρίως από Γερμανούς Γάλλους, Ιταλούς και Πολωνούς. Το τάγμα των φιλελλήνων, περίπου 100 άνδρες (ο Γεώργιος Τερτσέτης το 1854, στην ομιλία του της 28^{ης} Μαρτίου στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, παρουσία του διασωθέντος Ιταλού αξιωματικού Κολέλλιους, αναφέρει ότι οι Φιλέλληνες ήταν 200) ήταν χωρισμένο σε δύο λόχους με αρχηγούς τον Ελβετό Λουδοβίκο Σεβαλιέ και τον Πολωνό Μιρζέφσκι, ενώ τη διοίκηση του την ανέλαβε ο Ιταλός Ανδρέας Δάνια. Την γενική αρχηγία της εκστρατείας είχε ο Μαυροκορδάτος

έχοντας ανάμεσα στους επιτελείς του και **το Βυρτεμβέργιο στρατηγό Νόρμαν**. Στην Άρτα οργανώνεται ο Τουρκικός στρατός , περίπου 8.000 ,με επικεφαλής τον Κιουταχή.

Ύστερα από πολλές συζητήσεις καταρτίσθηκε στο σχέδιο της μάχης. Μπροστά από το Πέτα στους χαμηλούς λόφους θα παρατάσσονταν το τακτικό σώμα , οι φιλέλληνες και οι Επτανήσιοι, περίπου 600 συνολικά άνδρες, υπό τη γενική αρχηγία του Στρατηγού Καρόλου Νόρμαν. Στο κέντρο θα βρισκόταν το σώμα του τακτικού στρατού υπό τον συνταγματάρχη Πέτρο Ταρέλλα, ενώ η διλοχία των φιλελλήνων υπό τον Ανδρέα Δάνια θα κατελάμβανε την αριστερή πτέρυγα και οι Επτανήσιοι τη δεξιά. Στα υψώματα πίσω από το Πέτα τοποθετήθηκαν σώματα Ελλήνων ατάκτων , 1.500 περίπου άνδρες. Ο Βαρνακιώτης στο κέντρο , αριστερά ο Μπότσαρης και δεξιά ο Γώγος Μπακόλας. Η επίθεση των Τούρκων εκδηλώθηκε την αυγή της 4^{ης} Ιουλίου .Η πρώτη σύγκρουση πραγματοποιήθηκε με το σώμα του Δάνια και σε λίγο η μάχη άρχισε να γενικεύεται , καθώς αντεπιτέθηκαν οι τακτικοί του Ταρέλλα και οι Επτανήσιοι. Οι Τούρκοι αναγκάσθηκαν να απομακρυνθούν προσωρινά για να ανασυνταχθούν , ενώ οι απώλειές τους σε νεκρούς ήταν σημαντικές. Ενώ διεξαγόταν σφοδρή μάχη, κυρίως στον τομέα που είχαν ταχθεί να φυλάξουν οι Φιλέλληνες , 80 περίπου Τουρκοαλβανοί αποσπάσθηκαν από σώμα 2.000 ανδρών που είχε στείλει ο Κιουταχής για να κτυπήσει τα νώτα των Ελλήνων και καθώς **βρήκαν αφύλακτο το πέρασμα του Μετεπιού ή Κορακοφωλιά** προχώρησαν στο λόφο , όπου ήταν αφρούρητος , τον κατέλαβαν και ύψωσαν τουρκικές σημαίες , οι δε πυροβολισμοί που άρχισαν να ρίχνονται από εκεί δημιούργησαν γενικό πανικό και τα άτακτα ελληνικά σώματα τράπηκαν σε άτακτο φυγή. Ο Κιουταχής , εκμεταλλευόμενος τη σύγχυση που επικράτησε στις γραμμές των Ελλήνων , ενίσχυσε την επίθεση εναντίων των φιλελλήνων με δύναμη ιππικού και ο τόπος σε λίγο μεταβλήθηκε σε αληθινή κόλαση. Οι Φιλέλληνες και οι Επτανήσιοι σχεδόν αποδεκατίζονται. **Ο Ταρέλλα , πίπτει νεκρός**. Πέριξ του γενναίου Ιταλού συνάπτεται σκληρή μάχη , κατά την οποία έπεσαν νεκροί όλοι οι Φιλέλληνες. Ο Νόρμαν μεταφέρεται, βαθύτατα τραυματισμένος , εκτός μάχης , ο αρχηγός των Κεφαλληνίων **Σπύρος Πάνιας πίπτει και αυτός νεκρός**. Τραγικότερη υπήρξε η άμυνα των Φιλελλήνων , οι οποίοι είχαν απομονωθεί στο Πέτα. Μετά από φονική μάχη **πίπτουν στο πεδίο τιμής ο γενναίος Ιταλός Δάνια και ο Πολωνός Μιρζέφσκι με όλους τους συμπατριώτες του. Οι περισσότεροι από τους Φιλέλληνες κείτονται νεκροί. Από τους αξιωματικούς των δύο λόχων ουδείς σώθηκε. Μόνο 25 Φιλέλληνες** με το λοχαγό Χέλμαν από τη Λειψία και ορισμένοι υπό το λοχαγό Ανναί από τις Βρυξέλες **κατόρθωσαν να φτάσουν στη Λευκάδα. Οι λίγοι αιχμαλωτισθέντες Φιλέλληνες μεταφέρθηκαν στην Άρτα , όπου βρήκαν οικτρό θάνατο**. Τα δε άτακτα ελληνικά σώματα , που τράπηκαν σε φυγή , είχαν ελάχιστους νεκρούς. **Οι Τούρκοι , που είχαν μεγάλες απώλειες κατά τη μάχη του Πέτα (περίπου 1.000 νεκρούς)** αποχώρησαν την επόμενη ημέρα.

Η συντριβή των Φιλελλήνων και των Ελλήνων σε αυτή τη μάχη ήταν αποτέλεσμα σειράς παραλείψεων , αμελειών και έλλειψη συντονισμού των επιχειρήσεων .Η αναμφισβήτητη γενναιότητα των Φιλελλήνων δεν ήταν αρκετή για να αποτρέψει την έκβαση του πολέμου.

Οι **Γερμανοί Φιλέλληνες** που έπεσαν ήταν : Νόρμαν Βον Φέϊμαν, Ροστ, Μόριτ, Τάιχμαν (σημαιοφόρος), Σνάϊντερ, Κάρολος Μπάρς, Θεόδωρος Νήτερλε, Έμπεν, Κούρτιος Δάρνερ, Φερνινάρος Άϊζεν, Μαυρίκιος Φέλς, Φέλος, Φέλος, Ιωάννης Χαΐσσε (ναυτικός), Αλβέρτος φον Κάϊζενμαρκ, Γεώργιος Γιόχαν (θαλαμηπόλος του Νόρμαν), Λουδοβίκος Κάϊζεμπεργκ (υπολοχαγός Βαυαρικού πυροβολικού) , Κάρολος Λέσκυ, Λαουρίκε, Ερνέστος Λούτσε, Χ.Φ. Μάνεκε, Γουσταύος Νάγκελ (φαρμακοποιός), Θεόδωρος Όμπερστ, Φρειδερίκος Όλμερ, Χριστόφορος Αιλμάγερ, Κάρολος Ράγκε (σημαιοφόρος), Ερνέστος Ρούστ, Φρειδερίκος Σάντερ, Ιάκωβος Σάντμαν (αξιωματικός), Ερρίκος Σμίτ (αξιωματικός), Ι. Σνάϊντερ (υπολοχαγός), Φρειδερίκος Σέεγκερ και Χάϊνριχ Σέεγκερ (αδέλφια), Φ.Β. Τάιχμαν (λοχαγός σημαιοφόρος), Ιωάννης Βέτσερ, Νικόλαος Βέτσερ, Νικόλαος Βόλφ (φοιτητής Θεολογίας) ,

ο **Γάλλος** Μινιάκ, οι **Πολωνοί** Μιζιέφσκι και Αλεξάντερ Κουσιανόβσκι, οι **Ιταλοί** Πέτρος Ταρέλλα, Ανδρέα Δάνια, Μπατελάνι, Σελεστίν, Φόρτζιο, Βιβιανί, Πλενάριο, ο **Ολλανδός** Ροδόλφος Χούγκφανς, ο **Ρώσος** Μπερεντζόφσκι, ο **Αιγύπτιος** Δαβουσί, οι **Ελβετοί** Λουδοβίκος Σεβαλιέ, Καίνιχ, Βράνδλιν και οι **Μικρασιάτες** Άγγελος Ζωντανός, Μανώλης και Γαβρίλος Αμανίτης και ο **Σμυρνιός** Πέτρος Μέγγος.

Στο Πέτα η θυσία των Φιλελλήνων δεν πήγε χαμένη. Ο πρώτος ενωμένος Ευρωπαϊκός στρατός της εποχής εκείνης έπεσαν ηρωικά , μόνο και μόνο από την πίστη τους στην ελευθερία. **Στο Πέτα η λέξη «Ξένος» δεν υπάρχει.** Όλοι οι ξένοι πολίτες και οι επισκέπτες του , είναι δημότες του Πέτα.

Γράφουν : Οι Στάθης Κακαριάρης και Κώστας

Τραχανάς

(Για πρώτη φορά δημοσιεύονται όλα τα ονόματα των Φιλελλήνων , που έπεσαν στο Πέτα).

ΠΗΓΕΣ: 1. Φωτογραφικό Λεύκωμα Δήμου Πέτα

2. «Ο Φιλελληνισμός από το 1821 έως σήμερα» Β' Επιστημονικό Συνέδριο 2007 Δήμου Πέτα

